

DOSSIER DE LLENGUA CATALANA

4T PRIMÀRIA

Nom:

Comprensió lectora

L'estiu ja és aquí!

L'estiu és una època molt esperada per molts nens i nenes. Després de mesos d'escola, finalment arriben les vacances i els dies llargs i assolellats. La Júlia i el Marc són germans i sempre esperen amb il·lusió l'estiu. Els seus pares tenen una casa a prop de la platja i, cada any, hi passen bona part de les vacances.

Aquest matí, la Júlia i el Marc es van despertar aviat perquè estaven emocionats. Van esmorzar ràpidament, es van posar el banyador i van agafar les tovalloles. El seu pare els va portar a la platja amb el cotxe. Quan van arribar, van córrer cap a l'aigua. Els agradava molt nedar i jugar amb les onades.

Després de banyar-se, van fer un castell de sorra. La Júlia va ser l'encarregada de construir les torres, mentre que el Marc recollia petxines per decorar el castell. Van treballar amb molta cura i, al final, el seu castell de sorra era espectacular.

Al migdia, els seus pares els van cridar per dinar. Van menjar uns entrepans deliciosos sota l'ombra d'un para-sol. Després de dinar, van descansar una estona i van jugar a cartes.

A la tarda, van tornar a la platja. Aquesta vegada, el Marc va voler buscar crancs entre les roques i la Júlia es va quedar a la sorra llegint un llibre d'aventures. Quan va començar a fer-se tard, van recollir les seves coses i van tornar a casa molt contents i cansats.

Comprensió lectora

Què esperen amb il·lusió la Júlia i el Marc?

On passen bona part de les seves vacances?

Què van fer la Júlia i el Marc quan van arribar a la platja?

Qui va ser l'encarregada de construir les torres del castell de sorra?

Què van menjar per dinar?

Què va fer el Marc a la tarda?

Què estava fent la Júlia mentre el Marc buscava crancs?

Com es van sentir quan van tornar a casa?

Com creus que van acabar el dia?

---

1. Assenyala la paraula de cada sèrie que no segueix l'ordre alfabètic:

albada	camí	alzina	ombra
alzina	cartolina	abril	orxata
atzavara	cabirol	bota	proposta
eucaliptus	castell	casa	sortida
avellaner	català	demà	túnica
avet	cau	festa	habitació

2. Escriu la lletra que va davant i darrere d'aquestes en l'abecedari:

M

P

B

S

I

N

F

U

3. Escriu una paraula davant i darrere de les següents, respectant l'ordre alfabètic. Totes han de començar amb la mateixa lletra:

..... cel .....

col

..... cuc .....

.....

peu

.....

.....

cep

.....

.....

neu

.....

.....

sec

.....

4. Llegeix cada paraula i subratlla la síl·laba tònica.

- bicicleta
- tomàquet
- pel·lícula
- llibreta
- matemàtiques
- rellotge
- ordinador
- vaca
- número
- telèfon

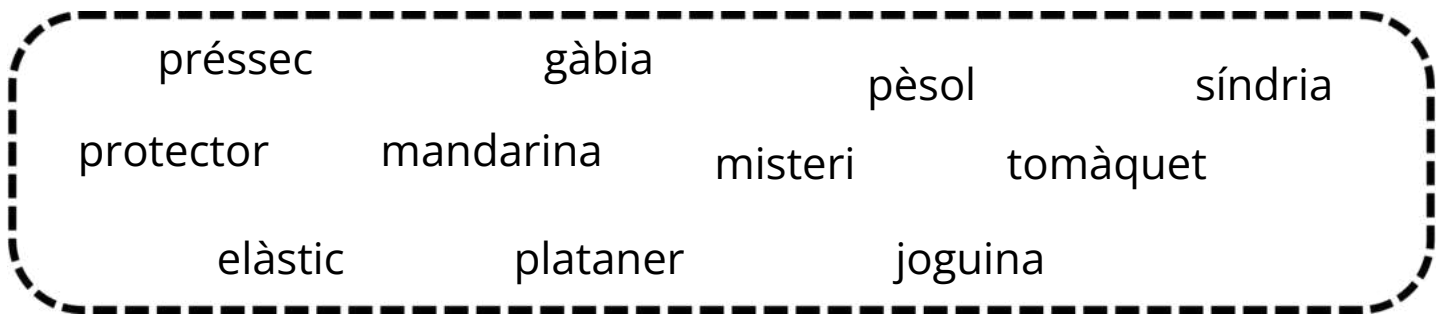
5. Classifica les següents paraules en agudes, planes o esdrúixoles.

professor - papallona - ràpid - cançó - muntanya -
música - planeta - ascensor - fàbrica

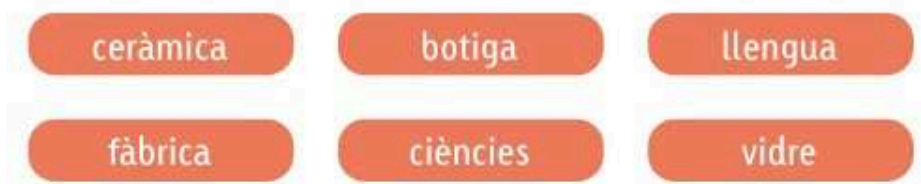
AGUDES	PLANES	ESDRÚIXOLES

6. Encerca les paraules planes:

7. Completa les frases amb les paraules esdrúixoles:

La classe de _____ és la que més m'agrada.

Demà anirem d'excursió i visitarem la _____ de paper.

El pare, sense voler, va trencar el gerro de _____ .

8. Assenyala les paraules destacades: les paraules agudes de color blau, les paraules planes de color verd i les paraules esdrúixoles de color groc.

La **Carolina** havia decidit fer una **revolta** i havia començat per buidar l'armari damunt del llit, tirar a terra tot el que hi havia als **prestatges** i llençar el **contingut** dels calaixos. Ara s'estava asseguda a terra, envoltada de peces de **dòmino**, una **màquina** estranya que havia oblidat per a què servia... Potser per fer **gelats**? Ossos de peluix, nines i **andròmines** diverses. Una **llàgrima** li lliscava per la **galta**. I ara què? La mare no s'havia ni **acostat** a veure què passava. Què més podia fer per cridar l'**atenció**?

9. Fixa't en l'exemple i completa el quadre:

PARAULA	MOT SEPARAT EN SÍL·LABES	POSICIÓ DE LA SÍL·LABA TÒNICA	TIPUS DE PARAULA
jardí			
libèl·lula			
gespa			
pati			
àvia			

10. Relaciona:

AGUDES

PLANES

ESDRÚIXOLES

- S'accentuen quan no acaben en *a, e, i, o, u, as, es, is, os, us, en, in*.
- S'accentuen sempre.
- S'accentuen quan acaben en *a, e, i, o, u, as, es, is, os, us, en, in*.

De turisme per Catalunya

Catalunya és una regió molt bonica amb molts llocs interessants per visitar. Té platges, muntanyes, ciutats grans i pobles petits, així que hi ha alguna cosa per a tothom! Barcelona és la capital de Catalunya i és una ciutat molt famosa. Aquí podeu veure la Sagrada Família, una església molt gran i bonica dissenyada per l'arquitecte Antoni Gaudí. També podeu passejar pel Parc Güell, un parc ple de colors i formes divertides, també fet per Gaudí. No us podeu perdre un passeig per La Rambla, un carrer ple de botigues, restaurants i artistes.

Si us agrada la natura, podeu anar als Pirineus. Les muntanyes dels Pirineus són molt altes i boniques, i a l'hivern es poden fer moltes activitats com esquiar o fer snowboard. A l'estiu, podeu fer excursions i veure llacs i boscos preciosos. Un altre lloc natural molt interessant és el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, on podeu veure volcans adormits i passejar per camins envoltats de natura.

Un altre lloc molt bonic és la Costa Brava, amb platges de sorra fina i aigües clares. Aquí podeu nedar, fer snorkel i veure peixos de colors. Pobles com Tossa de Mar i Cadaqués són molt bonics i tenen molts llocs per explorar. Cadaqués és conegut perquè era el lloc preferit del pintor Salvador Dalí, i podeu visitar la seva casa-museu.

A Tarragona, podeu veure moltes restes romanes, com l'Amfiteatre Romà i l'Aqüeducte de les Ferreres, també conegut com el Pont del Diable. Són construccions molt antigues i és molt interessant veure com vivien els romans fa molts anys. A Lleida, podeu visitar la Seu Vella, una catedral molt antiga i bonica situada a dalt d'un turó. Les vistes des d'aquí són espectaculars! També podeu anar al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, on hi ha paisatges impressionants amb muntanyes, rius i llacs.

Finalment, no ens podem oblidar de Montserrat, una muntanya amb unes formes molt curioses i una abadia molt famosa. Molta gent visita Montserrat per veure la Mare de Déu de Montserrat, també coneguda com "La Moreneta". Catalunya és un lloc ple de sorpreses i aventures. Tant si us agrada la història, la natura, o simplement passejar per llocs bonics, segur que trobareu un lloc que us encantarà.

De turisme per Catalunya

- Per què creus que la Sagrada Família és una atracció turística tan important a Barcelona?

- Què poden fer les persones que visiten els Pirineus durant l'estiu?

- Per què Cadaqués és un lloc especial a la Costa Brava?

- Classifica els llocs mencionats en el text segons si són naturals o urbans.

- Llocs Naturals:

- Llocs Urbans:

- Organitza les activitats mencionades en el text segons si es poden fer a l'hivern o a l'estiu.

Activitats d'estiu	Activitats d'hivern

1. Accentua aquestes paraules:

musica

fabrica

arab

historia

japones

boligraf

iglu

tonica

pressec

explicacio

catala

estrenyer

bruixola

maquina

pastis

sil·laba

matalas

logic

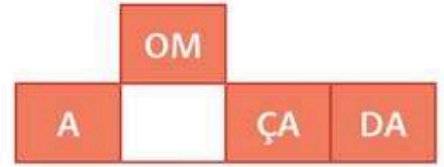
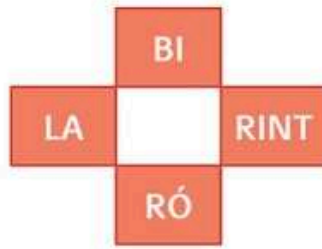
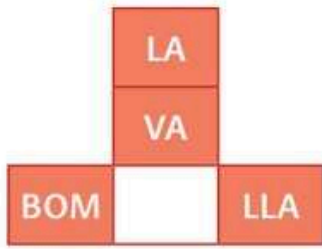
col·leccio

frances

2. Accentua les paraules que calgui d'aquestes frases:

- En Miquel ha anat a la fabrica molt d'hora.
- Ep!, se'ns escapa l'autobus!
- Aquest estiu anire a Africa.
- Mira com obre la boca l'hipopotam!
- M'agrada molt viatjar en avio.
- Aquestes cadires son molt incomodes.
- No pots correr tant!

3. Completa aquests encreuats sil·làbics:

4. Busca en la sopa de lletres vuit paraules que s'escriuen amb br o bl i copia-les:

A	X	V	C	A	B	L	A	U	C
G	Z	O	F	E	N	V	A	T	O
C	A	M	O	D	E	S	M	A	M
O	B	B	R	A	S	A	C	D	B
B	A	R	C	E	J	E	L	X	U
R	C	A	F	E	B	L	E	A	S
E	A	J	C	R	N	E	D	O	T
L	S	E	M	B	L	A	R	N	I
L	D	I	A	I	R	H	E	B	B
I	H	S	E	M	B	R	A	R	L
T	E	L	A	F	O	N	G	U	E

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Relaciona i construeix oracions. Fixa't en els signes de puntuació:

La Bet i en Roc •

• encendrem la foguera
i tirarem petards.

L'Arlet menjarà •

• "Aquest cap de setmana
farà sol."

La mare d'en Pol ha dit: •

• amanida, macarrons,
pollastre i síndria.

Demà, després de sopar, •

• van anar al parc.

6. Escriu les comes i els punts en aquest text:

La meva calaixera vessa Al damunt hi ha un miler de petxines
un començament de col·lecció de segells una papallona que
ella sola no ha arribat a formar part d'una col·lecció i una copa
plena de monedes turques gregues italianes angleses i
veneçolanes.

SUSIE MORGENSTEN. *No hi ha dret!*, Editorial La Galera

7. Llegeix aquest poema i subratlla-hi tots els noms:

La papallona
Si ve una papallona,
jo no l'agafaré;
Que voli, que voli!
Al cel hi està més bé.
Les flors, com cada dia,
voldran fer-li un petó;
que hi vagi, que hi vagi,
que l'ompliran d'olor!

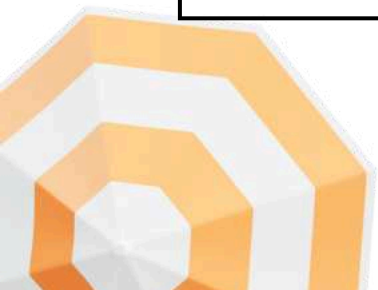
JOANA RASPALL

8. Classifica els noms:

Ter Carme   pedra   Mireia   balcó
Barcelona   Catalunya   ciutat   riu   Mart
hort   casa Jaume

NOMS COMUNS	NOMS PROPIS

RECEPTA DE GELAT DE MADUÏXA

Fer gelat a casa és molt divertit i fàcil! Necessitarem uns quants ingredients i seguir uns passos senzills. Prepareu-vos per gaudir d'un gelat deliciós fet per vosaltres mateixos!

Ingredients

500 grams de maduixes fresques

300 ml de nata per muntar (crema de llet)

200 ml de llet sencera

1 culleradeta de suc de llimona

- **Preparar les maduixes:** Primer, renteu bé les maduixes amb aigua freda. Després, talleu les cues i poseu les maduixes en un bol gran. **Triturar les maduixes:** Amb l'ajuda d'una batedora, tritureu les maduixes fins que quedin com un puré. Si no teniu batedora, podeu aixafar-les amb una forquilla, tot i que trigarà una mica més. **Afegir el suc de llimona:** Poseu una culleradeta de suc de llimona al puré de maduixa. El suc de llimona ajudarà a potenciar el sabor de les maduixes. **Barrejar la nata i la llet:** En un altre bol, barregeu la nata per muntar i la llet sencera. Remeneu bé perquè es barregin completament.
- **Combinar les mescles:** Ara, afegiu la barreja de nata i llet al puré de maduixa amb sucre. Remeneu-ho tot fins que quedi una mescla homogènia. **Congelar el gelat:** Aboqueu la mescla en motlles per gelat o en un recipient gran per congelar. Si utilitzeu un recipient gran, podeu fer boles de gelat quan estigui congelat.

- Per què afegim suc de llimona al puré de maduixa?

- Quants minuts o hores necessitem congelar la mescla abans de poder gaudir del gelat?

- Per què creus que és recomanable utilitzar maduixes fresques en lloc de maduixes congelades per a aquesta recepta?

- Per què penseu que el text recomana remenar bé la nata i la llet abans d'afegir-les al puré de maduixa?

- Com podríem saber si el gelat ja està llest per menjar sense haver de comptar exactament les 4 hores de congelació?

---

1. Relaciona cada nom amb l'adjectiu que el pot acompanyar:

camí •	• pedregós
formiga •	• calenta
conte •	• elèctric
sopa •	• daurat
anell •	• petita
cortina •	• còmode
sofà •	• blanca
forn •	• infantil

2. Subratlla els adjectius:

- M'he comprat unes sabates negres.
- En Pere és la persona més tossuda que conec.
- L'aigua del riu era molt neta però també molt freda.
- A en Joan només li agrada la fruita dolça.
- No et posis l'abric vell de l'avi.

3. Marca els títols que tinguin un adjectiu:

Les set cabretes

La Caputxeta Vermella

El petit Polzet

L'aneguet lleig

En Patufet

El sastre valent

4. Fixa't en l'exemple i completa aquesta taula:

masculí singular	femení singular	masculí plural	femení plural
nou	nova	nous	noves
suau			
	neta		
		salats	
			vermelles
petit			

5. Completa el text amb aquests adjectius:

arriscats

llisos

rodona

petits

grossa

arremangat

Dimarts

Doncs aquí em teniu, amb els cabells ben ....., jo que els tenia ..... com les cordes d'una guitarra. Em miro i no em conec. Semblo... Semblo... No sé què semblo. M'he passat tota la tarda mirant-me i preguntant-me: Soc jo? Soc l'Anita? He arribat a la conclusió que sí, que encara semblo una mica jo: la cara ....., els ulls ..... i la boca ..... del meu pare, el nas una mica ..... com la mama, els clotets a les galtes...

MARIA MERCÈ ROCA. *L'Anita i el llebrer*. Editorial La Galera

6. Senyala el subjecte i el predicat d'aquestes frases:

Els cucs de seda mengen fulles de morera.

La meva germana i jo tenim un gat.

Els gats es passegen per les teulades.

L'equilibrista ha caigut damunt la xarxa.

La mare ha comprat xocolata.

La Jordina va trobar petxines a la platja.

Vosaltres no menjareu pastís.

En Lluc té cinc anys.

7. Relaciona els subjectes i els predicats i forma oracions:

El coet •

• es canvia de casa.

Les pageses •

• anirem de vacances al Pirineu.

L'Anna •

• arribarà demà a l'estació espacial.

Els meus pares i jo •

• venen els enciams al mercat.

8. Completa les frases següents:

La Jana (estar) _____ contenta perquè ha trobat un gatet.

Els meus amics (córrer) _____ pel parc tots els dies.

Les flors del jardí (ser) _____ molt boniques.

El meu amic Leo (tenir) _____ una bicicleta nova.

Les noies (jugar) _____ a bàsquet després de l'escola.

La mestra (ser) _____ molt amable amb tots els alumnes.

Els llibres de la biblioteca (estar) _____ en bon estat.

Els gossos del veí (bordar) _____ molt fort.

La Carla i la seva germana (anar) _____ a la platja cada estiu.

Els arbres del bosc (ser) _____ molt alts i verds.

9. Senyala el nucli del subjecte i el nucli del predicat:

Els amics van tenir una conversa.

Un terratrèmol és un tremolor de la superfície de la Terra.

La meva gata blanca juga amb una pilota petita.

Aquesta pluja farà que surtin els bolets.

Els companys de cinquè faran una obra de teatre.

10. Forma paraules derivades. Fixa't en els models:

titellat ► titellaire

ruc ► rucada

pescar ► pescador

drap ► ..... calçot ► ..... ratllar ► .....

trabuc ► ..... animal ► ..... ballar ► .....

cant ► ..... setmana ► ..... córrer ► .....

bolet ► ..... dit ► ..... somiar ► .....

11. Encercla la paraula primitiva a partir de la qual es forma cada paraula derivada:

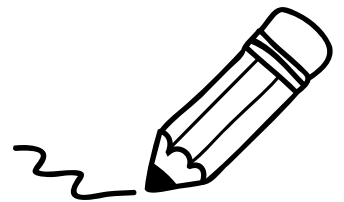
sabata / sabateta / sabatota ► sabateria

bugader / bugada / bufanda ► bugaderia

animaló / ànima / animal ► animalet

hàbil / hàbit / habilitar ► habilitat

ocellot / ocell / ocellaire ► ocellet

12. Escriu un prefix davant de cada paraula primitiva i forma paraules derivades:

auto-

in-

des-

re-

sobre-

_____ construir

_____ muntar

_____ servei

_____ salt

_____ correcte

_____ llegir

_____ cansar

_____ mòbil

_____ sou

_____ just

